

Model for samarbejde mellem Svendborg Kommune og lokalråd

Baggrund

Plan- og Lokalsamfundsudvalget fortsætter det arbejde, som den nedsatte §17.4 udvalg, Lokaludvalget, har sat i gang i 2017. Den seneste valgperiode 2017-2021 kan ses som en pilotperiode for samarbejdet mellem kommunen og lokalområderne. Mange lokalområder er begyndt at organisere sig, borgerbudgetmidler er blevet uddelt og potentialeplaner er blevet udarbejdet. Der er blevet afprøvet forskellige organiseringsmodeller og puljer. Nogle områder har nedsat lokalråd med valgte bestyrelser og flere borgergrupper ønsker en større inddragelse i udviklingen af deres områder. For fortsat at kunne udvikle kommunen i samarbejde med lokalområderne er der behov for, med udgangspunkt i de sidste fire års erfaringer at fastlægge en samarbejdsmodel, som beskriver forholdet mellem kommunen og lokalområderne, som definerer ansvar og forpligtelser og de muligheder, der ligger i samarbejdet om udviklingen af lokalområderne.

Samarbejdsmodellen

Plan- og Lokalsamfundsudvalget ønsker at arbejde sammen med borgerne om den strategiske udvikling af lokalområderne. For at kunne arbejde demokratisk og legitimt med udviklingen ønsker udvalget, at borgerne organiseres som "lokalråd". Lokalråd er dels et lokalt forum for udvikling og dialog i det enkelte lokalområde, dels et forum, der kan arbejde sammen med andre lokalråd på tværs af kommunen og sammen med kommunen.

Hvad er et lokalråd?

Et lokalråd i Svendborg Kommune forstås som en sammenslutning af borgere, og repræsenteres ved en valgt bestyrelse i et lokalområde. Sammenslutningen kan selv vælge navn, men de to væsentligste kendetegn er,

- At den repræsenterer alle borgere i et givet lokalområde og
- At den er sammensat på demokratisk vis.

Det er op til lokalrådene at definere, hvilke opgaver de vil engagere sig i.

I Svendborg Kommune findes der allerede en række lokalråd og arbejdsgrupper i de lokalområder, der omkredser Svendborg by. Det er vigtigt, at lokalråd repræsenterer geografiske områder med en vis størrelse for at kunne igangsætte en mere overordnet strategisk udvikling i et større sammenhængende område og for at skabe en større sammenhængskraft mellem landområder og byer.

Et lokalråd er ikke en erstatning for en eksisterende borgergruppe, landsbylaug, en beboerforening eller lignende (fremover fællesbenævnt: Borgerforeninger). Mange af de nuværende borgerforeninger udfører et stort og vigtigt arbejde i

deres lokalsamfund. Disse kan f.eks. bestå af en række sociale tiltag, der binder lokalsamfundet sammen, små forskønnelsesprojekter, pedalarbejde og meget mere. Disse borgerdrevne indsatser er vigtige for lokalsamfundet og kan fortsætte uforandret.

Legitimiteten

For at kunne repræsentere alle borgere i hele lokalområdet, skal lokalråd være et åbent og demokratisk forum. Dette indebærer, at alle borgere fra et område automatisk er medlemmer og at der derfor ikke må opkræves et medlemskontingent. Der er dog mulighed for at støtte lokalråd økonomisk gennem støtteforeninger eller støttebeløb.

Lokalråd skal have en demokratisk sammensat bestyrelse. Bestyrelsen vælges på en årlig generalforsamling eller sammensættes af demokratisk valgte repræsentanter fra lokalområdet. Valgene skal foregå åbent og offentlige. Alle borgere skal dermed have mulighed for at stille op til lokalrådets bestyrelse.

Driftstilskud fra kommunen

For at sikre muligheden for at afholde demokratiske valg og understøtte det store arbejde, som det er at repræsentere området, støtter Svendborg Kommune lokalråd med et årligt driftstilskud. Driftstilskud må bruges på: annoncer, mødeforplejning, lokaleleje, og lign. Driftstilskuddet er på 15.000 kr. per lokalområde og der skal aflægges et årligt regnskab.

Lokalråd som høringspart

En del af de allerede etablerede lokalråd har ønsket at blive inddraget i udviklingen af deres lokalområde ved at være høringspart f.eks. i forbindelse med udarbejdelse af lokalplaner, opstilling af vindmøller og solceller og andre større projekter.

For at kunne blive høringspart kræver det, at lokalrådet nedsættes med en demokratisk sammensat bestyrelse. Der vil i løbet af de næste fire år blive gennemført en række prøvehandlinger for at undersøge, hvilken form for inddragelse der er relevant og passende for lokalrådene. Det er en stor opgave at være repræsentant for et helt lokalområde i en høringsproces. For at sikre den demokratiske proces, skal kommunen og lokalrådene arbejde sammen om at afprøve nye former for borgerinddragelse og optimere høringsprocesser.

Lokalråd skal bruges som dialogparter og bindeleddet til lokalsamfundene i forhold til en given sag. Deres rolle KAN være at indsamle holdninger og viden og arbejde sammen med kommunen om høringsprocessen og evt. løsninger. Det er Fagudvalgene og Kommunalbestyrelsen, der i den sidste ende har beslutningskompetencen.

Dialog mellem lokalrådene og politikerne

Det er vigtigt, at der foregår en dialog og vidensdeling mellem lokalområderne. Derfor skal der afholdes mindst et netværksmøde om året, hvor lokalrådene mødes og drøfter forskellige emner. Plan- og Lokalsamfundsudvalget deltager efter behov på netværksmøderne.

Lokalrådene har også mulighed for at invitere politikere fra Plan- og Lokalsamfundsudvalget til dialogmøder om emner, der optager dem. Hvis det er relevant, bliver medlemmer af andre relevante fagudvalg inviteret.

Samarbejde med borgere i byen

Modellen med lokalråd har i løbet af de sidste fire år endnu ikke fundet fodfæste i Svendborg by.

Borgerne i byen er lige så engagerede og interesseret i udviklingen af det sted, de bor, som i landområderne. Men erfaringen fra andre kommuner viser, at borgere bosiddende i byen skal engageres på andre måder end i landområder. Fællesskaberne centrerer sig typisk mere specifikke temaer og er mindre geografisk afgrænset. Der kan være store forskelle mellem dele af byen og det kan være svært at finde en fællesnævner, der samler et større område. Derudover bor der en del flere borgere, hvorfor det kan blive en enorm og uoverskuelig opgave for en borgergruppe at engagere borgere fra en større del af byen.

Derfor skal der i de næste fire år gennemføres en række prøvehandling, som udforsker, hvordan borgere i byen kan øge deres engagementet og få indflydelse på udviklingen af deres by, kan skabe fællesskaber på tværs af de eksisterende, som giver kendskab og forståelse for hinanden og danne en ramme for dialogen mellem politikere og borgere.

Der skal i dette arbejde drages nytte af de erfaringer byer af lignende størrelse har gjort sig med inddragelsen af borgere og undersøges, hvorvidt digitale værktøjer til borgerinddragelse kan understøtte dette.

Samarbejdsmodel i Svendborg Kommune – kort fortalt

- Lokalråd repræsenterer alle borgere i et givet lokalområde.
- Bestyrelsen er sammensat på demokratisk vis.
- Lokalrådene definerer selv, hvilke opgaver de vil engagere sig i.
- Lokalrådene har mulighed for at være høringspart.

- Svendborg Kommune støtter hvert lokalråd med et driftstilskud på 15.000 kr. per år.
- Der afholdes årligt mindst et netværksmøde med lokalråd og politikere.

I Svendborg by bliver de næste fire år gennemført en række prøvehandlinger for at finde en samarbejdsmodel, der fungerer for byen.